

 <p>UNIVERSITAT DE BARCELONA</p>	Pla docent de l'assignatura
---	------------------------------------

Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura: Psicogerontologia

Codi de l'assignatura: 244062

Curs acadèmic: 2009-2010

Coordinació: MARIA CARMEN TRIADO TUR

Departament: Dept. Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Crèdits: 6

Recomanacions

Per seguir amb aprofitament l'assignatura és convenient haver cursat Adolescència, Maduresa i Senectut, i Avaluació Psicològica.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

- Dominar habilitats de comunicació amb les persones grans en contextos de salut i malaltia.
- Conèixer les principals tècniques d'intervenció psicològica aplicables a la optimització del desenvolupament a la vellesa i a la prevenció, compensació o mitigació de problemes i/o trastorns associats a l'envelliment.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació per a la difusió del coneixement psicogerontològic.
- Mostrar un sentit crític raonable i curiositat intel·lectual sobre els factors que influeixen en l'envelliment normatiu i no normatiu. Treballar en equip.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Referits a coneixements

- Que els alumnes aprenguin els conceptes bàsics de psicogerontologia que els permetin distingir els trets fonamentals de la vellesa des del punt de vista, evolutiu, clínic, social i educatiu.
- Conèixer la distinció entre:
 - Envelliment saludable i amb dèficit.
 - Estereotips i realitat en les concepcions sobre envelliment.
 - Diferències entre la intervenció en àmbits formals i informals.

Referits a habilitats, destreses

- Aprendre a examinar, analitzar i avaluar críticament la literatura rellevant relacionada amb els continguts corresponents a l'assignatura i a participar en discussions, tant en grups reduïts com en grups grans, sobre temes relacionats amb l'assignatura.
- Ser capaç de reflexionar sobre l'aplicabilitat dels continguts estudiats.
- Cercar informació rellevant per als continguts de l'assignatura i ser capaç d'avaluar críticament la informació trobada.
- Aplicar una entrevista de recollida de històries vitals.

Referits a actituds, valors i normes

- Desenvolupar una actitud favorable vers els treballs en equip, mostrant actituds de rigor intel·lectual, respecte i col·laboració amb els companys de grup.
- Adoptar una actitud procliu a complir els principis ètics per a la investigació i intervenció professionals amb persones grans.
- Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica vers les condicions socioculturals i històriques en les quals té lloc el procés de desenvolupament humà.

Blocs temàtics de l'assignatura
--

1. L'envelliment satisfactori

- 1.1. Criteris d'envelliment satisfactori.

1.2. Desenvolupament personal i històries de vida.

- Què és una història de vida?
- Funcions de les històries vitals.
- Estructura de les històries vitals.
- Estratègies d'anàlisi i interpretació.

1.3. L'envelliment productiu.

- El treball remunerat.
- Participació cívica.
- Voluntariat.
- Atenció informal.
- Educació i vellesa.

2. Envelliment i dependència

2.1. Envelliment, discapacitat i dependència.

2.2. L'avaluació de la discapacitat i la dependència en gent gran.

2.3. L'atenció a la dependència

- Recursos formals d'atenció.
- Recursos informals d'atenció: la problemàtica del cuidador.

2.4. La diversitat en la discapacitat i dependència.

Metodologia i organització general de l'assignatura

La metodologia de l'assignatura implicarà els components següents:

- Exposicions per part del professor/a.
- Activitats de treball i discussió en grup a classe.
- Treball individual de camp.
- Treball de grup.
- Tutories i seguiment dels treballs de grup i individual.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges de l'assignatura

L'avaluació de l'assignatura serà continuada, els alumnes hauran d'assistir a classe regularment. Per aquesta avaluació serà necessària una assistència a classe del 80 % del total d'hores de docència.

Les activitats de les que consta l'avaluació continuada són les següents:

- Activitats fetes a classe: el professor plantejarà a classe activitats sobre un document (text, vídeo, etc.). A partir d'aquest document i d'una pauta d'anàlisi, els estudiants, individualment o en parella, lliuraran un treball curt de reflexió (2-3 pàgines com a màxim). Durant el curs es plantejaran quatre d'aquestes activitats. Cadascuna tindrà el valor d'un punt.

- Activitat grupal de curs: en grups de quatre, els estudiants hauran d'elaborar un treball de reflexió sobre un tema extret de una llista proporcionada pel professor. El valor d'aquesta activitat serà de tres punts.

- Activitat individual de curs: els estudiants hauran de recollir i transcriure una entrevista de història vital i interpretar-la, i analitzar-la d'acord amb les pautes d'un dels llibres de lectura obligatòria. L'entrevista s'haurà de gravar i els estudiants lliuraran la gravació a la data indicada a classe. El valor d'aquesta activitat serà de tres punts.

Per tenir una nota final, serà imprescindible tenir nota en totes les activitats de les quals consta l'avaluació continuada. En cas contrari, la qualificació serà 'No presentat'. A la segona convocatòria s'avaluaran únicament les activitats on no consti cap qualificació.

Avaluació única

L'estudiant que vulgui acollir-se a l'avaluació única haurà de manifestar aquesta decisió per escrit al seu professor dintre del termini de vint dies naturals, comptables des de l'inici del període lectiu del semestre, com estableix la normativa complementària d'avaluació i qualificació dels aprenentatges de la Facultat de Psicologia.

L'avaluació única constarà d'un examen de preguntes curtes (amb un valor de 7 punts) sobre les lectures següents:

- Llibre Triadó y Villar (2006). *Psicología de la vejez*. Madrid: Alianza: Capítols 3, 8, 12, 13, 14 i 15
- Libre Pinazo y Sánchez (2005). *Gerontología: Actualización, innovación y propuestas*. Madrid: Pearson: Capítols 11, 15 i 16.

A més, l'estudiant haurà de aportar una entrevista d'història de vida gravada, la seva transcripció i un treball d'interpretació sobre aquesta entrevista elaborat d'acord amb les pautes d'un dels llibres de lectura obligatòria. El valor d'aquesta activitat és de 3 punts.

Fonts d'informació bàsiques de l'assignatura

Llibre

- Decalmer, P. Glendenning . *El maltrato a las personas mayores*. Barcelona: Paidós, 2000.
- Belsky, J. K.. *Psicología del envejecimiento*. Barcelona: Masson, 1996.
- Fernández Ballesteros, R.. *Gerontología Social*. Madrid: Pirámide, 2000.
- Vega, J. L., Bueno, B. *Desarrollo adulto y envejecimiento*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Buendía, J. . *Envejecimiento y psicología de la salud*. Madrid: Siglo XXI, 0.
- Tarraga, L., Boada, M.. *Tornar a començar. Exercicis pràctics d'estimulació cognitiva per a malalts d'Alzheimer*. Barcelona: Glosa, 1999.
- Fernández Ballesteros, R.; Zamarrán, M. D.; Macià,. *Calidad de vida en la vejez en distintos contextos*. Madrid: IMSERSO, 1996.
- Freixas, A.. *Mujer y envejecimiento: aspectos psicosociales*. Fundació La Caixa. Barcelona. 1993.
- Lehr, U. . *Psicología de la senectud*. Barcelona: Herder, 1983.
- Rodríguez, G. . *La protección social de la dependencia*. Madrid: IMSERSO, 1999.
- Triadó, C. y Villar, F. (2006). *Psicología de la vejez*. Madrid: Alianza.
- Villar, F. y Triadó, C. (2006). *El estudio del ciclo vital a partir de historias de vida: una propuesta práctica*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona
- Triadó, C. y Villar, F. (2008). *Envejecer en positivo*. Bellcaire: Aresta.

Revista

Anuario de Psicología 73. . Barcelona: Paidós, 1997.